

Temaplan

Helhetlig demensomsorg 2021-2024

Vedtatt forlenget fra 2024 - 2027
av kommunestyret 20.06.2024

Innhold

1 Forankring og mandat	3
2 Mål for en helhetlig demensomsorg	3
3 Fakta om demens og forventet utvikling i Namsos kommune	4
3.1. Hva er demens.....	5
3.2. Utvikling av demens over tid	5
3.3. Forventet utvikling av demenssykdommer i Namsos kommune	6
4 Tiltaksdel	8
4.1. Medbestemmelse og deltakelse.....	8
4.2. Forebygging og folkehelse	9
4.3. Gode og sammenhengende tjenester	11
4.4. Planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling	13
5 Lokal oppfølging av føringene i temaplanen	14
6 Kilder.....	15

1 Forankring og mandat

Temaplan Helse og omsorg 2021-2024 legger føringer for temaplanen Helhetlig demensomsorg 2021-2024. Begge planer er utarbeidet parallelt, og bygger på felles mandat og prosess for bred involvering. Helhetlig demensplan kan med fordel leses i sammenheng med temaplan Helse og omsorg.

Temaplan Helse og omsorg 2021-2024 viser til at morgendagens brukere av helse- og omsorgstjenester er i endring, og beskriver hvordan kommunen vil møte endringene gjennom et forsterket retningsvalg. Retningsvalget legger klare føringer for hvordan kommunen vil bygge opp en kvalitativt god og bærekraftig helse og omsorgstjeneste. Dette vil vi gjøre sammen med politikere, innbyggere, brukere, pårørende og ansatte. Retningsvalget danner også grunnlaget for de prioriteringer som gjøres i temaplanen Helhetlig demensomsorg 2021-2024.

2 Mål for en helhetlig demensomsorg

Namsos kommunes visjon og verdier, samt overordnet mål innen helse og velferd slik de er beskrevet i temaplan Helse og velferd 2021-2024, er retningsgivende også for Demensplanen.

Sammen
skaper vi
muligheter

Namsos kommune møter innbyggernes behov for helse- og omsorgstjenester med god kvalitet og ressurseffektive tjenester.

Nasjonale mål og føringer for utvikling av en god demensomsorg presenteres i Regjeringens Demensplan 2025 og Helsedirektoratets Nasjonale faglige retningslinje om demens (2020).

Nasjonale mål med Demensplan 2025¹

1. *Personer med demens og deres pårørende fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester.*
2. *Personer med demens og deres pårørende sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, slik at de kan leve aktive og meningsfulle liv med fysisk, sosial og kulturell aktivitet som er tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov.*
3. *Økt forskning og kunnskap om forebygging og behandling av demens.*

Mennesker med demenssykdom er ingen ensartet gruppe, de er enkeltindivider med forskjellige behov og interesser. Gjennom verdigrunnlaget **personsentrert omsorg** ønsker Namsos kommune å møte den enkelte der han eller hun er. Personsentrert omsorg handler om å se personen og ikke bare demenssymptomene. Også personer med demens trenger å bli sett og hørt av andre og oppleve en plass i fellesskapet.²

Gjennom personsentrert omsorg vil vi iverksette individuelt tilrettelagte tjenester, basert på god innsikt i den enkeltes situasjon og sykdomshistorie. Helhetlig demensplan skal legge til rette for gode, koordinerte og sammenhengende tjenester, der vi vektlegger samarbeid og medvirkning med både bruker og pårørende.

I Namsos oppnår vi en helhetlig demensomsorg når innbyggerne opplever kommunen som et demensvennlig samfunn der det er godt å bo og leve hele livet, også med demenssykdommer. I tillegg er målet at brukere og deres pårørende gjennom personsentrert omsorg skal oppleve å motta en tilpasset, helhetlig og sammenhengende hjelp gjennom hele sykdomsforløpet.

3 Fakta om demens og forventet utvikling i Namsos kommune

Demenssykdom er en stor utfordring både for de som rammes av selve sykdommen, deres pårørende og samfunnet som sådan. I årene fremover vil stadig flere innbyggere utvikle demenssykdom. Det finnes i dag ingen medisinsk behandling som kan kurere sykdommene.

¹ Helse og omsorgsdepartementet (2020): *Demensplan 2025. Handlingsplan*

² Røsvik m.fl. (2016): *Implementering av personsentrert omsorg*. Temahefte, Aldring og helse

3.1. Hva er demens

Demensplan 2025³ beskriver demens som:

Demens er en fellesbetegnelse for flere kroniske sykdommer som rammer hjernen. Sykdommene utvikler seg over tid og fører til endringer på områder som hukommelse, språk og væremåte. Demens påvirker evnen til å fungere i dagliglivet. Det viktigste kognitive symptomet er redusert hukommelse. Demens skyldes fremskridende sykdommer som påvirker hele livssituasjonen både for de som er syke, og deres pårørende. De som rammes, vil gradvis fungere dårligere og til slutt bli helt avhengig av hjelp.

Demens kan også medføre språksvikt, rom- og retningsproblemer samt svekket tanke-, kommunikasjons- og orienteringsevne. Personer som rammes av demens, får vansker med å anvende innlærte ferdigheter eller å mestre dagliglivets funksjoner. En del viser manglende innsikt, motorisk uro eller aggressivitet. Andre symptomer kan være angst, depresjon, hallusinasjoner og apati. Mange vil i startfasen kunne være deprimerte, engstelige og trekke seg tilbake. Senere i forløpet vil det kunne være større endringer i personlighet og væremåte.

Risikofaktorer for demens er lav utdanning, høyt blodtrykk, nedsatt hørsel, røyking, overvekt, depresjon, fysisk inaktivitet, diabetes og lite sosial kontakt.

Generell kunnskap og informasjon om demens er viktig for alle innbyggere i kommunen. Ansatte i helse og velferd som møter brukere med ulike typer demens og deres pårørende trenger i tillegg inngående kunnskap om de utfordringer demens kan bringe med seg og ha kompetanse til å møte ulike individuelle behov. Kunnskap bidrar til større forståelse og trygghet i møte med personer som har sykdommen og deres pårørende.

Organisering av en helhetlig demensomsorg må synliggjøre en sammenheng i tjenestene og et tverrfaglig samarbeid på alle nivå. God kunnskap og innsikt i brukernes opplevelser gjør det mulig å tilrettelegge for gode liv med livskvalitet.

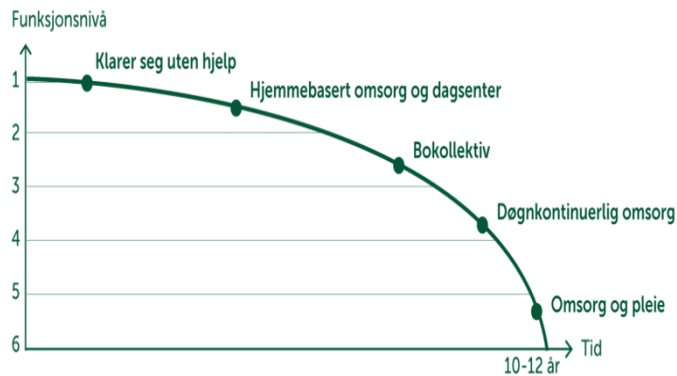
3.2. Utvikling av demens over tid

Kurven under viser en typisk utvikling av Alzheimers sykdom.⁴ De fleste demenssykdommer følger dette gradvise forløpet. Det går langsomt de første årene. Så endrer situasjonen seg, og personen med demens forandrer seg merkbart på kort tid.

³ Helse og omsorgsdepartementet (2020): *Demensplan 2025. Handlingsplan*

⁴ Aldring og helse Nasjonal kompetansetjeneste: https://www.aldringoghelse.no/demens/fakta-om-demens/?doing_wp_cron=1628592340.4005980491638183593750 (10.08.2021)

Forklaring av funksjonsnivå vist til i figuren over

1. Klarer seg selv.
2. Kan utføre vanlige aktiviteter, men personen blir ofte forvirret.
3. Kan klare seg i kjente omgivelser og situasjoner, men hukommelsesproblemene er store. Personen trenger påminnelse og har ofte nedsatt initiativ.
4. Personen har handlingssvikt og språkvansker.
5. Kan ikke kommunisere verbalt på en meningsfull måte.
6. Motoriske funksjoner er betydelig nedsatt, og personen må derfor sitte i en stol eller ligge til sengs.

I dag erfarer vi ofte at kommunen kommer sent i kontakt med bruker og pårørende. Dette utfordrer mulighetene for tilrettelegging for egenmestring og ivaretagelse av brukers ønsker om å kunne bo i eget hjem så lenge som mulig. For personer med svekket kognitiv kapasitet kan det å bo hjemme være en fordel, fordi rutiner og vaner knyttet til hjemmet kan hjelpe personene til å klare å utføre sine dagligdagse gjøremål lengre.

Kommunens retningsvalg og verdigrunnlag legger vekt på å kunne samhandle så tidlig som mulig med brukere/pårørende. Gjennom god informasjon til alle innbyggere om demens ønsker vi å bryte ned tabu knyttet til demenssykdommer. Namsos kommune ønsker å oppnå tidlig kontakt med innbyggere som utvikler demenssykdommer for at vi sammen skal kunne tilrettelegge for individuell oppfølging. Vi ønsker å kunne tilpasse relevant teknologi og tilby lavterskeltjenester og tiltak langt nede i omsorgstrappen. Kommunen ønsker å hjelpe bruker og pårørende til å opprettholde et aktivt og verdig liv, gjerne i eget hjem, så lenge dette kjennes trygt og greit ut.

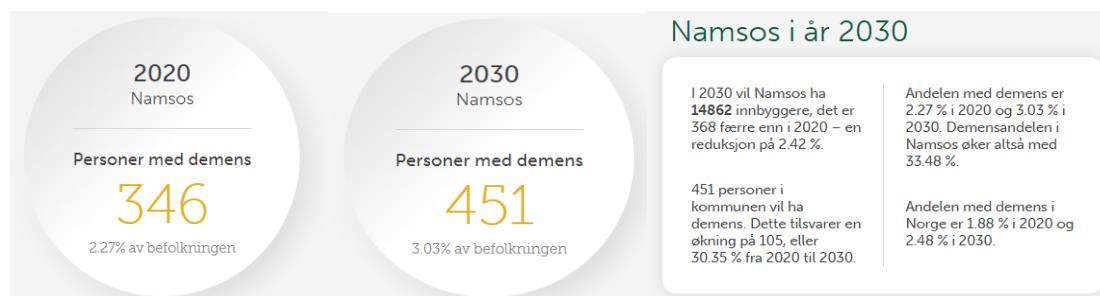
3.3. Forventet utvikling av demenssykdommer i Namsos kommune

Framskrevet alderssammensetning i befolkningen viser en svært utfordrende utvikling i antall innbyggere med demenssykdommer i kommunen. For å kunne dimensjonere og tilrettelegge tjenestene på best mulig måte, er det viktig å ha oversikt over antall innbyggere med demenssykdom, og kunne angi mest mulig korrekte anslag om forekomsten i de kommende årene.

Ifølge Aldring og helse sitt Demenskart⁵, var andelen innbyggere med demens i Namsos i 2020 anslått til å utgjøre 2,27 % av befolkningen. Dette er noe høyere enn landsgjennomsnittet som er på 1,88 %. Forskjellen forklares med at befolkningen i Namsos allerede har en høyere gjennomsnittsalder enn gjennomsnittet i Norge. Ut fra denne prosentandelen ble det beregnet at Namsos kommune i 2020 hadde 346 personer med demenssykdommer.

Ifølge Demenskartet vil Namsos kommune få følgende utvikling i antall innbyggere med demenssykdommer:

Demenskartet viser gjennom sine framskrivninger at antall innbyggere med demenssykdom i Namsos vil øke med ca. 33 % fram til 2030.

År	Sum	30-64 år	65-79 år	80-89 år	90 år +
2020	346	6	110	150	80
2025	388	6	128	174	80
2030	451	6	131	228	86
2040	593	5	141	294	153
2050	682	5	131	339	207

(Tabell 1, beregnet utvikling av antall innbyggere som vil få demenssykdommer, fordelt på aldersgrupper)

Tabellen over bygger på data fra Demenskartet og viser en rimelig stabil utvikling i situasjon for de 2 yngste aldersgruppene fram mot 2050. Den største økningen kommer i aldersgruppen over 80 år, flere i de eldste aldersgrupper er aleneboende.

Namsos kommune har per i dag ulike tjenestetilbud for personer med demenssykdom og deres pårørende. Fra tidlig lavterskel innsats gjennom Hukommelsesteam og samarbeid med fastlegene, til skjermede plasser for demenssyke i institusjon. Vi erfarer at dagens organisering av tjenestetilbudene ikke er dimensjonert for å møte det volum innbyggere som utvikler demenssykdommer. For å sikre trygghet og forutsigbarhet for bruker og pårørende trenger vi å styrke fokus på koordinering av tjenester tilpasset individuelle behov og et bedre samarbeid på tvers av fag, tjenester og nivå.

⁵ Aldring og helse Nasjonal kompetansetjeneste (2020): Demenskartet.no (<https://demenskartet.no/>) (05.01.2021)

Namsos kommune har signert avtale med Nasjonalforeningen for folkehelse om å jobbe for et mer demensvennlig samfunn. «Hvis bare alle kan litt mer om demens, vil hverdagen bli mye enklere for alle som er berørt av demenssykdommer»⁶

4 Tiltaksdel

Tiltakene i temaplanen inndeles etter samme struktur som de fire innsatsområdene som presenteres i Nasjonal Demensplan 2025:⁷

- 1) Medbestemmelse og deltakelse
- 2) Forebygging og folkehelse
- 3) Gode og sammenhengende tjenester
- 4) Planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling

Tiltak innen disse fire innsatsområdene sier noe om hva brukere og deres pårørende kan forvente av Namsossamfunnet og det kommunale tjenesteapparatet fremover. I tiltakene legges det vekt på å skape et demensvennlig samfunn som er åpent, engasjert og inkluderende. I tillegg viser tiltakene prioriteringer kommunen vil gjøre på kort og lang sikt. I tråd med retningsvalg for tjenesteområdet helse og velferd vil tiltakene i sum bidra til å bygge en helhetlig demensomsorg.

4.1. Medbestemmelse og deltakelse

En grunnleggende forutsetning for å kunne leve et godt liv med en demenssykdom er at personer med demens blir møtt med forståelse og tas på alvor. Det er et mål at personer med demens skal settes i stand til, så langt som mulig, å opprettholde fungering i hverdagslivet og oppleve trygghet og kontroll over eget liv.

Det er et mål at bruker og pårørende skal tas mer med på råd. Det er derfor viktig at muligheten for medvirkning blir tilpasset den enkeltes evne til å ta imot informasjon og ikke minst gi tilbakemeldinger.

Personer med demens kan ofte være ekstra avhengige av sine pårørende og trenger gjerne støtte og tilsyn hele eller store deler av døgnet. Mange pårørende ønsker å hjelpe sine nærmeste når det er behov for det. Blir omsorgsoppgavene for omfattende eller krevende, vil de imidlertid kunne utgjøre en tung belastning. Tilrettelagt informasjon, opplæring og oppfølging, muligheter for medvirkning, tilpasset avlastning og god pårørendestøtte kan styrke pårørende til å mestre det å stå i omsorgsoppgavene over tid.

⁶ Nasjonalforeningen for folkehelse: *Et mer demensvennlig samfunn* (<https://nasjonalforeningen.no/tilbud/demensvennlig-samfunn/>) (22.06.2021)

⁷ Helse og omsorgsdepartementet (2020): *Demensplan 2025. Handlingsplan*

SLIK VIL VI HA DET:

- Ingen beslutning om meg uten meg!
- Innbyggere med demens og deres pårørende opplever at de blir lyttet til og er delaktige i utforming av eget tjenestetilbud

SLIK VIL VI GJØRE DET:

- Bruker og pårørende skal høres og aktivt få delta i all planlegging og alle beslutninger som angår bruker
- Personsentrert omsorg legger grunnlaget for individuelt tilpassede planer
- Kommunen innfører faste strukturer for «VIPS-fagmøter» (dette er avsatt tid til gjennomgang av den enkelte brukers situasjon, og løpende tilpasning av tjenestene opp mot brukers behov)⁸

- Personer med demenssykdom og deres pårørende opplever en koordinert og helhetlig demensomsorg

- Når det er behov for langvarige og koordinerte tjenester tilbyr kommunen koordinator og individuell plan til personer med demenssykdom og deres pårørende
- Opprettelse av stilling som demenskoordinator som koordinerer tjenester til demenssyke og deres pårørende
- Et bevisst fokus på koordinering sikrer god tverrfaglig samhandling på tvers av avdelinger og nivå

- Personer med demens og deres pårørende kjenner til sine brukerrettigheter
- Pårørende opplever støtte og forståelse for sin situasjon

- Vi sikrer god og tilpasset informasjon om lovkrav og rettigheter knyttet til det å ha demenssykdommer og være pårørende
- Pårørende blir hørt på sine opplevelser og møtes på sine behov for veiledning, medvirkning og det å være en samarbeidspartner omkring brukers behov
- Tjenestene har systemer og rutiner som legger til rette for informasjon, samtale og dialog med pårørende, også under avlastningsopphold
- Barn som pårørende mottar tilpasset informasjon og psykososiale tiltak

4.2. Forebygging og folkehelse

Forebygging av demens bygger på samme prinsipper som det generelle folkehelsearbeidet. Det handler om å fremme fysisk og psykisk helse, om å redusere sosiale helseforskjeller og det handler om å redusere risiko for sykdom som blant annet kan knyttes til livsstil.⁹

Forebyggende tiltak som skisseres i demensplan 2025 er blant annet:

- Å skape flere leveår med god helse
- Redusere sosial ulikhet
- Bidra til en aktiv og sunn aldring (aldersvennlig samfunn)

⁸ Røsvik m.fl. (2016): *Implementering av personsentrert omsorg*. Temahefte, Aldring og helse

⁹ Helse og omsorgsdepartementet (2020): *Demensplan 2025. Handlingsplan*

- Boligplanlegging og stedsutvikling
- Bidra til god psykisk helse
- Forebyggende hjemmebesøk
- Fallforebygging
- God ernæring

Tiltak innen forebygging og folkehelse er vektlagt i kommuneplanens samfunnsdel og skal følges opp i alle kommunens sektorer. I temaplan Helhetlig demensomsorg vektlegges tidlig innsats og lavterskeltilbud. Som vist i tabellen under vil tiltak her kunne fremme mestring av demenssymptomer og legge til rette for et verdig liv med demenssykdommer. God oppfølging tidlig i et demensforløp kan bidra til flere gode leveår med demens og tilrettelegge for en aktiv og sosial aldring også for personer med demenssykdommer.

Namsos kommune er opptatt av å understøtte den enkeltes egenmestring og opprettholdelse av det levde hverdagsliv. Men når det er behov for det skal vi tilrettelegge for individuelt tilpassede aktivitetstilbud. Tilbud som bidrar til mening, mestring og gode opplevelser for den enkelte, i tillegg til avlastning for pårørende. Det er viktig å sørge for at personer med demens opplever tilhørighet og at dagene inneholder meningsfulle aktiviteter.

Digitalisering muliggjør helse - og omsorgstjenester på nye måter, også for personer med demens. Bruk av teknologi tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov kan gi økt livskvalitet, mestring og trygghet for personer med demens og deres pårørende.

SLIK VIL VI HA DET:

- Innbyggere som mistenker demenssykdom tilbys tidlig utredning og evt. diagnostisering
- Gjennom gode og tilpassede lavterskeltilbud opplever innbyggere med demens og deres pårørende trygghet og verdighet i eget hjem

SLIK VIL VI GJØRE DET:

- Hukommelsesteamet samarbeider med fastleger og spesialisthelsetjenesten om diagnostisering og oppfølging etter diagnose
- Gjennom god kartlegging og dialog bidrar Hukommelsesteamet til å samskape individuelt tilpassede lavterskeltilbud til hjemmeboende personer med demens og deres pårørende (dette skal også inkludere ivaretagelse av behov knyttet til ernæring og fallforebygging.)
- Avklare rutiner og struktur for en kommunal demenstelefon som et viktig lavterskeltilbud

- Tilpasset bruk av velferdsteknologi bidrar til at personer med demens og deres pårørende opplever mestring, økt frihet og trygghet i hverdagen

- Gjennom god kartlegging tilbys relevant velferdsteknologi så tidlig som mulig i forløpet, slik at det kan gi støtte og hjelp til bruker og pårørende

- Personer med demenssykdom opplever tilgang på relevant dagtilbud og aktivitetstilbud

- Kommunen øker antall plasser med dagtilbud i tråd med politisk vedtak fattet i sak 77/19 besluttet 19.12.2019.
- Aktivitetstilbudene skal være varierte og kunne tilpasses den enkelte brukers behov

- Kommunen samhandler aktivt med frivilligheten

- Avdelinger i Helse og velferd tilrettelegger for aktivt samspill mellom frivilligheten og brukere av tjenestene og deres pårørende
- Kommunen skal tilrettelegge for vekst i frivillighetens mulighetsrom som en sosial og medmenneskelig ressurs for bruker og pårørende
- Kommunen samhandler med Namsos demensforening om aktivitetsvenner

4.3. Gode og sammenhengende tjenester

Det er et nasjonalt mål å sikre at personer med demens blir diagnostisert til rett tid. Det finnes mange gode tiltak og tjenester som kan gjøre livet lettere og øke livskvaliteten til personer med demens og deres pårørende.

Det bør legges til rette for å benytte både målrettede miljømessige behandlingstiltak og medikamentell behandling for å best mulig ivareta og imøtekomme den enkelte bruker sine behov og sykdomsutfordringer. Miljøbehandling er et bevisst fokus på aktiviteter som har et definert mål om å forebygge, forbedre og opprettholde brukers funksjon. Miljøbehandling dreier seg om hvordan fysiske, psykiske og sosiale forhold kan tilrettelegges for å oppnå optimal trivsel og mestring og gi gode og meningsfulle dager.¹⁰

En demensdiagnose er ikke ensbetydende med at personen trenger omfattende bistand og hjelp. Mange vil i en periode kunne fortsette å leve hjemme uten særlig behov for hjelp, andre vil ha behov for noe tilrettelegging og bistand i hjemmet, mens andre igjen vil ha behov for omfattende bistand. Det er et mål at kommunen har en sammenhengende og koordinert kjede av tjenester som kan tilpasses individuelle behov, fra sykdomsdebut til personen trenger full pleie og omsorg.

SLIK VIL VI HA DET:

- Det er god samhandling mellom ulike tjenestetilbud for personer med demenssykdommer og deres pårørende

SLIK VIL VI GJØRE DET:

- Sammen med bruker og pårørende tilrettelegger Demenskoordinator og Hukommelsesteam for optimal sammenheng mellom ulike tjenestetilbud
- Helse- og velferdstjenestene etablerer rutiner og strukturer som sikrer kvalitet og et ressurseffektivt samarbeid mellom lavterskeltjenester, hjemmetjenester og heldøgns bemannet omsorg

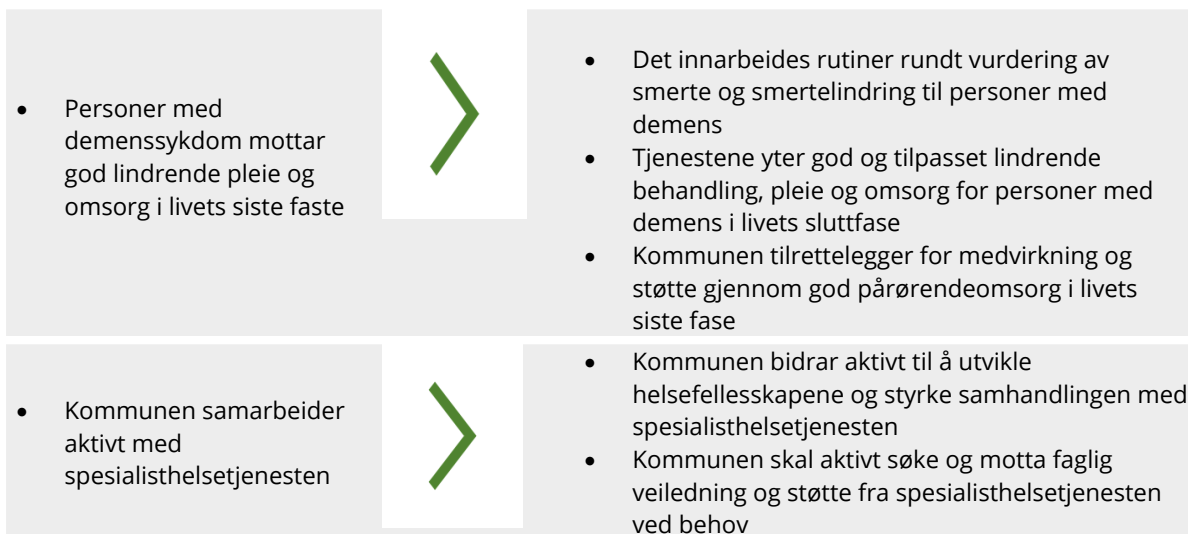
¹⁰ Bergen kommune, 2020. *Demensomsorgen i sykehjem. Metodebok for ledere og helsepersonell.*

<ul style="list-style-type: none"> • Etter fastsatt diagnose får bruker og pårørende systematisk og tilpasset oppfølging 		<ul style="list-style-type: none"> • Helse- og velferdstjenestene bidrar til at bruker og pårørende får tilgang til tilrettelagt informasjon og oppfølging fra kommunen • Kommunen tilbyr pårørendeskole og samtalegrupper • Det skal tilrettelegges spesielt for yngre personer med demenssykdom og deres pårørende
<ul style="list-style-type: none"> • Personer med demenssykdommer og deres pårørende opplever trygghet, forutsigbarhet og verdighet i eget hjem 		<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har en systematisk oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende etter at demensdiagnosen er stilt • Kommunen vurderer å ta i bruk «Tiltakspakke demens» - en modell for systematisk oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende¹¹ • Hukommelsesteamet samarbeider tett med hjemmetjenestene der dette er relevant
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen tilbyr avlastning tilpasset bruker og pårørende sine behov 		<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal tilby fleksible og tilgjengelige avlastningstilbud • Når personer med demens er på avlastningsopphold skal det være gode rutiner for dialog med pårørende, både ved oppstart av oppholdet og underveis
<ul style="list-style-type: none"> • Ved behov tilbys brukere med demenssykdommer et heldøgns botilbud • Brukere med behov for skjerming tilbys opphold i skjermet enhet så lenge behovet er til stede • For kortere perioder kan det være aktuelt med opphold i forsterket skjermet enhet 		<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen styrer mot en samlet dekningsgrad innen institusjon og plasser for heldøgns bemanning på 25 % av antall innbyggere over 80 år. • Et tilstrekkelig antall av heldøgns-plassene etableres som skjermede enheter for mennesker med demenssykdommer • På kort sikt omdisponeres plasser ved Bangsund bo- og velferdssenter til institusjonsplasser for personer med demenssykdom • Det etableres gode rutiner for samarbeid og dialog med pårørende. Det legges til rette for å ha pårørende på besøk og for at de kan bidra i samarbeidet rundt beboere med demens • Tjenestene har gode rutiner for å forebygge vold og trusler (både mot brukere og ansatte) • Det legges til rette for å benytte både målrettede miljømessige behandlingstiltak og medikamentell behandling for å best mulig ivareta og imøtekomme den enkelte brukers behov og sykdomsutfordringer.

¹¹ Aldring og helse, Nasjonal kompetansetjeneste (2017): *Tiltakspakke demens. Systematisk oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende. Evalueringsrapport fra syv kommune*

4.4. Planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling

Skal vi lykkes med å gjøre samfunnet mer demensvennlig, mener Regjeringen at økt kunnskap og kompetanse er helt sentralt, både på individ- og systemnivå. Kunnskap om demens i befolkningen har betydning for å redusere stigma og sørge for at den enkelte oppsøker hjelp. For tjenestene er kunnskap og kompetanse helt avgjørende, både for å avdekke og diagnostisere sykdommen og for å kunne planlegge, utvikle, yte og forbedre tjenestene til personer med demens.¹²

Brukere med demenssykdommer utgjør en stor og voksende andel av kommunens tjenestemottakere. For demenssyke er det en utfordring å måtte forholde seg til mange og «nye» ansatte. Personer med demens har behov for kontinuitet og stabilitet i møte med tjenestene.

Svært mange av våre ansatte vil møte brukere med utfordringer knyttet til demenssykdommer i sin arbeidshverdag. I en tid med store rekrutteringsutfordringer innen helse og omsorg er det viktig at ansatte får muligheter for kompetanseheving og faglig utvikling. Hele stillinger og et godt arbeidsmiljø bidrar til å gjøre tjenestene mer attraktive og vil gjøre det enklere å beholde og rekruttere kvalifisert personell.

Virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester til personer med demens, skal sørge for at ansatte har den opplæring, etterutdanning og videreutdanning som er påkrevd, slik at den enkelte innehar relevant kompetanse til å utføre sitt arbeid faglig forsvarlig.

¹² Helse og omsorgsdepartementet (2020): *Demensplan 2025. Handlingsplan*

SLIK VIL VI HA DET:

- Namsos kommune er et demensvennlig samfunn der alle har muligheter for å delta

SLIK GJØR VI DET:

- Relevante samfunnsaktører og næringsliv får økte kunnskaper om hvordan møte personer med demenssykdommer.
- I samarbeid med næringslivet gir Hukommelsesteamet enkel opplæring om demenssykdommer.¹³
- Helse og velferd bidrar aktivt til å spre informasjon om demenssykdommer

- Namsos kommune har kompetente ledere som utvikler tjenestene og bidrar til en god demensomsorg

- Ledere medvirker til utvikling av god demenskompetanse, kunnskapsbasert praksis og har oversikt over behov for opplæring¹⁴
- Helhetlig demensomsorg utvikles gjennom ledere som legger til rette for personsentrert omsorg og en inkluderende pårørendestøtte
- Ledere utvikler en samarbeidskultur på tvers som fremmer optimal utnyttelse av tilgjengelig kompetanse

- Ansatte innen helse og velferd har god kompetanse og yter tjenester av høy faglig kvalitet

- Ansatte har selv et ansvar for og skal dermed ha mulighet til å utvikle egen kompetanse. Kompetansen skal anvendes bevisst i møter med bruker, pårørende og andre kolleger
- Alle ansatte skal gjennomføre demensomsorgens ABC og opplæring innen personsentrert omsorg
- Tjenestesteder som yter demensomsorg tilrettelegger for å ha ansatte med relevant videreutdanning fra høyskole eller universitet
- Tjenestene sørger for å ha tilgang på egne VIPS-instruktører (ansatte med inngående kunnskap om personsentrert omsorg)

5 Lokal oppfølging av føringene i temaplanen

Temaplan Helhetlig demensomsorg følger samme metode for oppfølging som temaplanen Helse og omsorg. Alle avdelinger utarbeider en egen handlingsplan som viser lokale prioriterte fokus og konkrete mål og tiltak for hvert av årene temaplanen er utarbeidet for (2022-2024). Bruker- og pårørenderepresentanter skal involveres i utarbeidelse av handlingsplaner.

Rapportering om framdrift i måloppnåelse av temaplaner og handlingsplaner følger etablerte strukturer for rapportering. Kommunalsjefen holder bruker- og pårørendeutvalget i helse og velferd orientert om fremdrift.

¹³ Nasjonalforeningen for folkehelsen: Et mer demensvennlig samfunn (<https://nasjonalforeningen.no/tilbud/demensvennlig-samfunn/>) (22.06.2021)

¹⁴ Lovdata: [Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#)

6 Kilder

- Aldring og helse Nasjonal kompetansetjeneste (2016): *Implementering av personsentrert omsorg*. <https://butikk.aldringoghelse.no/file/digitalarkiv-nettbutikk/temahefte-implementering-vips-2016-web.pdf> (09.08.2021)
- Aldring og helse Nasjonal kompetansetjeneste (2020): *Demenskartet.no* (<https://demenskartet.no/>) (05.01.2021)
- Aldring og helse, Nasjonal kompetansetjeneste (2017): *Tiltakspakke demens. Systematisk oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende. Evalueringsrapport fra syv kommuner*. <https://www.utviklingscenter.no/prosjekter/demens/tiltakspakke-demens-systematisk-oppfolging-av-hjemmeboende-personer-med-demens-og-deres-parorende> (03.08.2021)
- Bergen kommune (2020): *Demensomsorgen i sykehjem. Metodebok for ledere og helsepersonell*. <https://docplayer.me/43168941-Metodebok-demensomsorgen-i-sykehjem-for-ledere-og-helsepersonell.html> (23.07.2021)
- Helse og omsorgsdepartementet (2020): *Demensplan 2025. Handlingsplan* <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/demensplan-2025/id2788070/> (04.12.2020)
- Helsedirektoratet (2020): *Demens Nasjonal faglig retningslinje, Sist faglig oppdatert 03.01.2020* <https://keff.no/uploads/Faktaark/Medisinske-diagnosetilstander/Demens.pdf> (09.08.2021)
- Nasjonalforeningen for folkehelsen: *Et mer demensvennlig samfunn* (<https://nasjonalforeningen.no/tilbud/demensvennlig-samfunn/>) (22.06.2021)

E-post:
postmottak@namsos.kommune.no

Tlf. sentralbord:
74 21 71 00

Postadresse:
Stavarvegen 2, 7856 JØA

Besøksadresse:
Abel Margrethe Meyers gt 12, Namsos (Samfunnshuset)

Hjemmeside:
namsos.kommune.no